

**Colegiul Disciplinar
de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii**

H O T Ă R Ă R E

03 septembrie 2018
mun.Chișinău
nr.250/9

Completul de admisibilitate nr.1 al Colegiului Disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii în componență:

Președinte	Elena Cobzac
Membrii	Aliona Miron Liliana Țurcan

examinând contestația *petiționarului Hortolomei Valerian* împotriva deciziei Inspecției judiciare, din data de 27 aprilie 2018, emisă pe marginea acțiunilor judecătorului Judecătoriei Chișinău sediul Centru - Tizu Svetlana,

C O N S T A T Ă :

1. Argumentele sesizării

La 13 aprilie 2018, în adresa Consiliului Superior al Magistraturii, a parvenit sesizarea cet. Hortolomei V., în care autorul solicită examinarea circumstanțelor expuse, cu sancționarea disciplinară a judecătorului Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ Tizu Svetlana.

În sesizare se indică despre examinarea cauzei penale în judecătoria Chișinău /sediul Centru/ judecător Tizu S., exprimându-și dezacordul cu acțiunile judecătorului nominalizat la examinarea cauzei menționate.

Menționează autorul sesizării că la examinarea cauzei penale, judecătorul Tizu S. nu a luat act de hotărârile Curții de Apel Chișinău și Curții Supreme de Justiție, adoptate în a.2012- 2014 pe marginea plîngerilor depuse de el împotriva Partidului Republican, despre relațiile civile pe cauză, etc. Indică autorul sesizării despre încălcarea de către judecătorul Tizu S. a prevederilor Constituției R. Moldova, prevederilor art.6 CEDO, a normelor Codului de procedură penală, la examinarea cauzei penale, lipsa de imparțialitate etc. Consideră autorul sesizării, că prin acțiunile sale, judecătorul Tizu S. a comis abateri disciplinare prevăzute de art.4 al.1 lit.b),c), i) al Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, de aceea ea urmează a fi sancționată disciplinar.

2. Poziția Inspecției Judiciare

La data de 27 aprilie 2018, inspectorul-judecător al Inspecției Judiciare din subordinea Consiliului Superior al Magistraturii, Verejan Valentin, examinând sesizarea declarată de către Hortolomei Valerian, referitor la faptele care pot constitui abateri disciplinare, comise de către judecătorul Judecătoriei Chișinău sediul Centru – S.Tizu, a întocmit Decizia nr.526 p/m – 375 s, prin care a respins sesizarea menționată, ca fiind vădit neîntemeiată.

Întru susținerea Deciziei menționate, Inspecția Judiciară a invocat faptul că, în conformitate cu prevederile alin.(2) art.20 și alin.(2) art.22 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor nr.178 din 25.07.2014, se consideră vădit neîntemeiată sesizarea în care sunt invocate fapte care nu fac referință la abaterile prevăzute de art.4, căreia i-a expirat termenul de prescripție prevăzut la art.5 sau care este declarată repetat, fără a aduce noi probe. În cazul în care din conținutul sesizării se constată circumstanțe prevăzute la art.20 alin. (2), inspectorul-judecător, în termen de 10 zile din data când i-a fost repartizată, printr-o decizie motivată, respinge sesizarea ca fiind vădit neîntemeiată.

Autorul sesizării indică direct la abateri disciplinare, prevăzute de art.4 alin.(1) lit.b),c),i) al Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor - aplicarea în mod intenționat, cu rea-voință sau aplicarea repetată din neglijență gravă a legislației contrar practicii judiciare uniforme; acțiunile judecătorului în procesul de înfăptuire a justiției care fac dovada incompetenței profesionale grave și

evidente; i) încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de îmfaptuire a justiției.

Examinînd informația din sesizarea parvenită, și datele din programul PIGD, s-a constatat că pe parcursul anilor 2012-2017, autorul sesizării s-a adresat în instanțele de judecată a m. Chișinău, Curtea de Apel Chișinău și Curtea Supreme de Justiție cu cereri de chemare în judecată, care au fost examinate de instanțele de fond, apoi cererile de apel și recurs declarate de autorul sesizării, au fost examinate în instanțele de apel și recurs.

La 17.06.15, în judecătoria Chișinău a fost înregistrată cauza penală Hortolomei Valerian Dionisie, repartizată aleatoriu judecătorul Tizu S.

Pe cauza nominalizată au fost nimate șidesfașurate multiple ședințe de judecată, avînd statut de examinare.

Deoarece autorul sesizării indică la abaterile disciplinare, prevăzute de art. 4 al. 1 lit b),c),i) al Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, e necesar de menționat, că cu referire la temeiul prevăzut de lit. b), potrivit principiilor generale nimeni în afara instanțelor judecătorești, în ordinea și procedura stabilită de atac, nu este în drept să se implice în examinarea cauzelor la instanțele judecătorești competente sau să se expună asupra legahtății și temeiniciei hotărârilor emise.

Consiliul Superior al Magistraturii este organ de autoadministrare judecătorească, nu are competențe jurisdicționale și nu este în drept să se implice în examinarea cauzelor judecate de instanțele competente, să se expună și/sau să aprecieze legalitatea și temeinicia hotărârilor judecătorești.

Mai mult ca atât, s-a menționat că hotărârile cu care își exprimă dezacordul autorul sesizării, prin prisma invocărilor de încălcări disciplinare, sunt în vigoare și au puterea lucrului judecat.

În al doilea rând, Curtea Constituțională prin pct.31 din hotărârea nr. 9 din 28.06.2012, a subliniat, făcînd referire și la alte hotărâri ale sale anterioare, că independența judecătorului este o premisă a statului de drept și o garanție fundamentală a unei judecăți corecte, ceea ce presupune că nimeni nu poate interveni în deciziile și modul de gândire a unui judecător, decât prin procedurile judiciare stabilite.

Într-o altă hotărâre a sa nr. 28 din 14.12.2010, Curtea Constituțională a constatat că un judecător nu poate fi tras la răspundere disciplinară numai pentru interpretarea neuniformă a legislației, prin aceasta fiind încălcate drepturile judecătorului de a gândi liber, de a trata legea diferit, deoarece judecătorul are obligația de a se conduce de normele de drept, determinînd mai întîi de toate legalitatea actului juridic, în baza căruia se va rezolva litigiul.

În același context, în temeiul Avizului nr.3 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) și altor acte normative, doar instanța de judecată poate aprecia dacă judecătorul a aplicat neuniform legislația în mod intenționat sau din neglijență gravă și că pentru a aprecia acțiunile judecătorului privind interpretarea sau aplicarea neuniformă a legislației, trebuie să se țină cont și de raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit și că doar în cazul anulării hotărârii judecătorești defectuoase și constatării faptului că la examinarea cauzei judecătorul, intenționat sau din neglijență gravă, a interpretat sau a aplicat neuniform legislația, sancțiunea disciplinară va fi aplicată judecătorului.

În contextul expus nu pot fi încadrate acțiunile judecătorilor nici pe temeiul prevăzut de lit.c) din lege ca acțiuni ale judecătorului în procesul de îmfaptuire a justiției care fac dovada incompetenței profesionale grave și evidente.

Incompetența profesională gravă și evidentă presupune acțiuni care ar demonstra lipsă de cunoștințe sau de practică într-un anumit domeniu, la caz în domeniul de aplicare a legilor, a practicii unitare în spețele care se soluționează. Aceasta poate însemna o ignoranță, o neștiință a unor legi evident cunoscute, o aplicare absolut irelevantă, o lipsă a puterii legale de a îndeplini o anumită atribuție etc.

Sub aspectul laturii subiective urmează a se reține că pentru a se constata existența abaterii disciplinare prevăzută de art.4 alin.(1), lit.b) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, este necesar a se avea în vedere definirea noțiunii de neglijență gravă.

Textul lit.b) din art.4 alin.(1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor definește abaterea disciplinară prin acțiunile de „rea-voință” și neglijență gravă de o gravitate deosebită, ca o latură care presupune afectarea actului de justiție. Astfel, pot intra în sfera răspunderii disciplinare numai acele încălcări ale normelor de drept material și procedural care pun în discuții valabilitatea actelor întocmite de judecător, pentru care un observator rezonabil (persoană informată și de bună credință) nu poate găsi o justificare.

Din această perspectivă, în raport cu materialul probator se reține că, modul în care judecătorul a procedat, este expresia gravei neglijențe în exercitarea funcției prin nesocotirea cu normele procedurale și/sau materiale ce reglementează raportul juridic examinat. Faptele au avut consecințe grave prin

încălcarea drepturilor părților, actul de justiție fiind afectat, prin ce s-a adus atingere valorilor sociale, referitoare la realizarea activității de justiție, valori care sunt transpuse în planul responsabilităților profesionale ale judecătorului, în obligații și îndatoriri profesionale, stabilite prin lege și regulamente, a căror respectare nu poate fi considerată ca având caracter facultativ pentru un judecător.

Nu pot fi încadrate acțiunile invocate pe temeiul prevăzut de lit.i) art.4 alin.(1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor ca încălcare a normelor imperative ale legislației în procesul de înfăptuire a justiției.

Astfel, normele de drept imperativ sunt acelea care impun subiectelor de drept o acțiune sau le obligă la o abstențiune, care stabilesc o conduită univocă și strict determinată la care subiectul de drept este obligat sau care îi este interzisă subiectului de drept și care, sub sancțiune, nu permit să se deroge de la ele sau să nu se aplice.

Potrivit art.1 alin.(4) din Legea cu privire la statutul judecătorului, judecătorii iau decizii în mod independent și imparțial și acționează fără niciun fel de restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, inclusiv judiciare.

Organizarea ierarhică a jurisdicțiilor nu poate aduce atingere independenței individuale a judecătorului.

Autorul sesizării, ca parte în proces, în conformitate cu Codul de procedură penală, este în drept pe parcursul examinării cauzei de a înainta demersurile respective, iar la finele cauzei a contesta hotărârea instanței de judecată în instanța ierarhic superioară, invocând și pretențiile sau încălcările expuse în sesizare, iar instanța ierarhic superioară le va examina și se va expune la acest capitol.

În procesul verificării sesizărilor nu au fost constatate fapte ce ar indica, că în acțiunile judecătorului vizat în sesizare, persistă elemente ale abaterilor disciplinare, prevăzute de art.4 al.1 al Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor. Faptele expuse în sesizare, nu întrunesc condițiile și nu fac parte din lista abaterilor disciplinare, prevăzute de art.4 al.(1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, comise de judecătorul nominalizat în sesizare.

2.Argumentele contestației

Nefiind de acord cu decizia Inspecției judiciare, din data de 27 aprilie 2018, cet.Hortolomei Valerian a depus o contestație, prin care a solicitat admiterea contestației, anularea deciziei contestate și atragerea la răspundere disciplinară a judecătorului Judecătoriei Chișinău sediul Centru-Tizu Svetlana. În contestație sunt invocate aceleași fapte ca și în sesizare, fără ca autorul să fi adus careva argumente suplimentare.

3. Aprecierea Completului de admisibilitate

Art.4 alin.(1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor enumeră în mod exhaustiv faptele și acțiunile/inacțiunile, care constituie abateri disciplinare. Legiuitorul a stabilit expres care sunt temeiurile angajării răspunderii disciplinare a judecătorului.

Autorul sesizării indică direct la abateri disciplinare, prevăzute de art.4 alin.(1) lit.b),c),i) al Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor - aplicarea în mod intenționat, cu rea-voință sau aplicarea repetată din neglijență gravă a legislației contrar practicii judiciare uniforme; acțiunile judecătorului în procesul de înfăptuire a justiției care fac dovada incompetenței profesionale grave și evidente; i) încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de înfăptuire a justiției.

S-a constatat că pe parcursul a.2012-2017, autorul sesizării s-a adresat în instanțele de judecată a m. Chișinău, Curtea de Apel Chișinău și Curtea Supreme de Justiție cu cereri de chemare în judecată, care au fost examinate de instanțele de fond, apoi cererile de apel și recurs declarate de autorul sesizării, au fost examinate în instanțele de apel și recurs.

La 17.06.15, în judecătoria Chișinău a fost înregistrată cauza penală Hortolomei Valerian Dionisie, repartizată aleatoriu judecătorul Tizu S.

Pe cauza nominalizată au fost nimate șidesfașurate multiple ședințe de judecată, efectuate acțiuni procesuale, adoptate încheieri de aducere silită a participanților la proces, etc., cauza fiind numită pentru examinare în ședința din 30 mai 2018, având statut de examinare.

Referitor la abaterea prevăzută de lit.b) art.4 alin.(1) din Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, nimeni în afara instanțelor judecătorești, în ordinea și procedura stabilită de atac, nu este în drept să se implice în examinarea cauzelor la instanțele judecătorești competente sau să se

expună asupra legalității și temeiniciei hotărârilor emise.

În conformitate cu art.114, 115 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova justiția se înfaptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești.

Consiliul Superior al Magistraturii este organ de autoadministrare judecătorească, nu are competențe jurisdicționale și nu este în drept să se implice în examinarea cauzelor judecate de instanțele competente, să se expună și/sau să aprecieze legalitatea și temeinicia hotărârilor judecătorești.

Independența judecătorului este o premisă a statului de drept și o garanție fundamentală a unei judecăți corecte, ceea ce presupune că nimeni nu poate interveni în deciziile și modul de gândire ale unui judecător, decât prin procedurile judiciare stabilite. Controlul legalității și temeiniciei actului judecătoresc poate fi exercitat numai de către instanțele de apel și recurs, în conformitate cu procedurile jurisdicționale.

Faptele invocate în sesizare pot fi apreciate ca aplicarea în mod intenționat, cu rea-voință sau aplicarea repetată din neglijență gravă a legislației contrar practicii judiciare uniforme, doar de către instanța de judecată ierarhic superioară.

Nu pot fi încadrate acțiunile judecătorilor nici pe temeiul prevăzut de lit.c) din lege ca acțiuni ale judecătorului în procesul de înfaptuire a justiției care fac dovada incompetenței profesionale grave și evidente.

Incompetența profesională gravă și evidentă presupune acțiuni care ar demonstra lipsă de cunoștințe sau de practică într-un anumit domeniu, la caz în domeniul de aplicare a legilor, a practicii unitare în spețele care se soluționează. Aceasta poate însemna o ignoranță, o neștiință a unor legi evident cunoscute, o aplicare absolut irelevantă, o lipsă a puterii legale de a îndeplini o anumită atribuție etc.

Pentru a se constata existența abaterii disciplinare prevăzută de art.4 alin.(1) lit.b) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, este necesar definirea noțiunii de neglijență gravă, deoarece textul de lege invocat definește abaterea disciplinară prin acțiunile de „rea-voință” și neglijență gravă de o gravitate deosebită. Astfel, pot intra în sfera răspunderii disciplinare numai acele încălcări ale normelor de drept material și procedural care pun în discuții valabilitatea actelor întocmite de judecător, pentru care un observator rezonabil (persoană informată și de bună credință) nu poate găsi o justificare.

Prin urmare, pot atrage răspunderea disciplinară numai acele greșeli care au un caracter evident, neîndoielnic și cărora le lipsește orice justificare, fiind în vădită contradicție cu dispozițiile legale. Ca urmare, pentru a putea reține „grava neglijență” este necesar ca judecătorul să manifeste o conduită de încălcare flagrantă a unei îndatoriri elementare profesionale cu consecințe grave asupra înfaptuirii actului de justiție, așa încât nerespectarea normelor de procedură și/sau materiale să poată fi caracterizată ca fiind o greșeală evidentă, fără justificare și cu consecințe deosebit de grave.

Nu și-au găsit confirmare nici acțiunile invocate pe temeiul prevăzut de lit. i) art.4 alin.(1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, ca încălcare a normelor imperative ale legislației în procesul de înfaptuire a justiției.

Normele imperative sunt acelea, care impun o anumită conduită, de la care ele nu pot deroga, adică nu pot fi stabilite alte reguli pentru raportul lor juridic decât cele impuse. Prin normele imperative se poate cere săvârșirea unei acțiuni sau abținerea de la săvârșirea unei acțiuni, prin obligarea la un comportament de la care subiecții de drept nu se pot abate.

Din conținutul contestației cât și din hotărârile adoptate de prima instanță nu rezultă încălcarea cărorva norme imperative.

Potrivit art.1 alin.(4) din Legea cu privire la statutul judecătorului, judecătorii iau decizii în mod independent și imparțial și acționează fără niciun fel de restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, inclusiv judiciare. Judecătorul nu poate fi tras la răspundere pentru opinia sa exprimată în înfaptuirea justiției și pentru hotărârea pronunțată dacă nu va fi stabilită, prin sentință definitivă, vinovăția lui de abuz criminal.

Prin prisma celor expuse, Completul de admisibilitate constată că faptele expuse în sesizare, preluate și în contestație nu se încadrează în categoria abaterilor disciplinare prevăzute de de art.4 al Legii nr.178 din 25.07.2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Astfel, în lipsa constatării faptelor ce ar indica că în acțiunile judecătorului vizat persistă elemente ale abaterii disciplinare, prevăzute în art.4 al legii menționate, Inspekția judiciară întemeiata a adoptat soluția anunțată de respingere a sesizării, decizia fiind legală și întemeiată, iar temeiurile invocate în contestația depusă fiind irelevante, fapt ce condiționează respingerea acesteia, ca fiind vădit neîntemeiată.

În temeiul celor expuse și în conformitate cu prevederile Legii nr.178 din 25.07.2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, Completul de admisibilitate al Colegiului Disciplinar,

H O T Ă R Ă Ș T E :

Se respinge *contestația petiționarului Hortolomei Valerian*, depusă împotriva Deciziei Inspecției judiciare nr.526 p/m – 375 s din data de 27 aprilie 2018, de respingere a sesizării prin care, petiționarul a solicitat atragerea la răspundere disciplinară a judecătorului Judecătoriei Chișinău sediul Centru -Tizu Svetlana.

Hotărârea poate fi contestată în fața Plenului Colegiului disciplinar în termen de 15 zile de la data comunicării hotărârii.

Președinte

/semnatura/

Elena COBZAC

Membrii

/semnatura/

Aliona MIRON

/ semnatura/

Liliana ȚURCAN